

Kommunedelplan: Museumsplan 2015 – 2020 Snåsa kommune

Kommunedelplan

Museumsplan 2015-2020 Snåsa kommune

SNÅSAESNÅSA

Snåasen Tjelte
Snåsa kommune

VEDLEGG :

REGISTRERTE PRIVATARKIV Snåsa Bygdamuseum (Handskrifter)

Åsa-samlinga	1984	62 nr.	Tidsskrift. Syn og Segn. Høgskulebladet. Den 17de Mai oa
Skolearkiv	1985	112 nr.	Vestbygdens skole. Snaasens Fastskole. Snaasens Almueskole. Barneboksamlinger
Vest-Snåsa avholdslag	1985	168 nr.	Protokollar
UL Andvake	1985	133 nr.	Arkiv. Årbøker. Boksamling.
Krossgardarkivet	1985	49 nr.+ 318 nr	Protokollar. Landhandelarkiv. Brev og lause ark som undergrupper.
Norsk presse under hakekorset	1985	3 nr.	3 bind
Avholdsarkiv	1986	18 nr.	Protokollar. Bøker. "Ottar Birting". "Torfinn" ofl
Elektroteknikk	1986	1 nr.	64 store ark i egen treboks
Olaf Sandnes, Ryggvoll	1987	23 nr.	Diverse etter handel
Snaasen Arbeidersamfund	1988	21 nr.	Diverse skriv
Vonheim	1989	96 nr.	Valglistør. Handbøker. Notar. Skodespel.
Lyngbergsamlinga	1989	423 nr. + 24 nr.	Boksamling. EDDA tidsskrift
Mikal Mosbro	1990	1 nr.	Manus. Mosbroen 1854-1914
Forfattar Andreas Bøkseth	1991	2 nr.	Original manus "I setrom". Ordsamling A-Å Handskrifter
Prestloftet Grong	1991	25 nr.	Snåsamål-forteljingar. Smededikt.
Olaf Sandnes, Ryggvoll	1991		Dagbøker. Rasjoneringskort frå 1918. Fireskillings Regnebog 1867. Oa.

Ei stor samling varia frå Støvra er ikkje registrert.

29.10.2013.

Snåsa Bygdamuseum

Spreidd museum Til møte 19.4.2013

- Biblioteket : Sjåværommet m. skap og fallbord.
Vitenshippen : Skap, bord, skriveskål
- Kressgården : Lærerannstaina : 2 løft med hestning o.a. Gymnastiner
Doktorhøna : 2 bjørkesskap. Fallbord. Kister. Rundtbord
Uthuset : Vognar, stoler,
dager Tønnekøn : Kartmaskin. Sporhjul. Skap. Senger. os.
Gjeldende Skole : Skolemuseum (flyttet til mørkloftet, Vinheim)
Flyttaarslugga : Ustillingsshyller
Vonheim : Sal - Scene - Disasalen - Galéeri - østre og vestre
 gang, loftgang, Magasin, mørkloft
 kjøkken, kontor.
- Sal (Skorsalen) : Venkkrok - Sangkammer - Skomakari - Galleri -
 Utskappa Dyr - Piano - Prestgårdstapeta -
Lissalen : Sangkammer - gammelkjøkken - 1950-tallsstugga -
 1900-tallsstugga - klevert loft - Smueutskyp -
Galleriet : Foto - maleri - instrument - sangbok -
 treding for bur -
- Loftgang / Stakkert : Hestgreie - nidesal - bu / hekkjøller -
 Fotoforstørrelser -
- Gang / Trappgang : Foto - Idrett - Diplom - Sbi -
 lang benk (fra kjerka?) - Førhjul -
 breskurd - trappe
- Scenen : Diverse kister - Shrine - koparkjilar -
- Magasinet : VARIA - privatarkiv - dinky - Faner - Dias -
 Arkivskap for Foto - Lydband - Dias -
Utvandringshistoria 215 hydrometer. Rom: 20 m²
- ½ - loft : Lager gamle arkiv
- Mørkloft : Lager
- Kontor og kjøkken. Bøker. Safe m. seglvar - Datamaskin - Kalender -
 lager. Kjøkken m. storomn, skap, krusky.

SAMLINGA til Snåsa Bygdamuseum, - i store trekk.

NB! Vedlagt spesifiserte lister over privat arkiv , samt foto

Fotosamling og lignende ca 8000. Lysbilder Lydbånd historier og dialekt sjå vedlegg

Vevstuggu med fullt utstyr med halvferdige produkter gml prod i spesiellSnåsastil. referanser til spesielle veversker.

Åkle og fotomontasje etter utstilling av innlånt fra bygda.

Systue med ferdige kjoler ? og kjente skreddere med lang utanbygds utdanning.

Finklær – sydd av privat + skreddere

Skomakerverkstad – fullt utstyrt med Snåsaspesialitet lauparsko, samt snåsalabbar med hefte trinn for trinn – foto etter kurs.

Garvarutstyr – Kindbergloftet + foto av garvaren.

Smieutstyr med - ref til spesielle smedar.

Kopperslagere – div kjeler m ref

Finsnikkar arbeid : innboet i Vestvik stuggu + såkalla Finstuggu frå Barstad/Bergtun begge namngitt og ref bla diplom for fint møbelsnekkerarbeid.

Kjøkken med alt gml utstyr.

Rulleloft – gml steinrulle frå Kindberg -loftet.

Giesteværelse frå Prestegården frå Ida Sandnes /prestefam Scheie og Prestekole etternamngitt Snåsaprest.

Prestegårdstapeter – forskjellige religioner – ?? antall ??

Rosemåla ting – Snåsarosa med kunstnarref .bla frå slutten av 17hundreåra.

Bildemontasje frå stor rosemålingsutsstilling på Vonheim 1979 også Snåsarosa

Ankerstoler

Kister /ferdaskrin og lignende

Tekstiler div lintøy og handbrodert dukar ol

Krigseffekter div. og litratur+3 nr /bind av « norsk presse under hakekorset»

Mosbrusamfunnet/industri –måleri + tegelsteiner til mur/tak/drenering produsert på tegelverket. Historia1854 - 1914 v/ Mikal Mosbro i arkiv

---

Stallport med fullt utstyr – utstyr frå forskjellige namngitte personar. Bankkonto etter hestavslaget til vidreutvikling av utstillinga.

Oppgangssag med mannekraft – ref

Bruksjenstandar -Masse små og store med ref

Jakt – diverse dyr ustoppa – ref kjente jegere –gml jaktredskap/feller div osv.

Musikkinstrument bla langlur, kortlur ,trekkspill,messsinghorn med mer ?

+notstol frå Monaskole/ Mona hornmusikk, samt avbilda og brukt av Snåsaorkesterforening.

Musikklivet på Snåsa – mykje ref foto og skrift –faner og:

Tonehall fram til dd, / snåsa songer / marsjer / komponistar.

Organisasjonslivet fom 1880 med faner til dei fleste – ca 30 + ein del arkiv arkiv.

Utvandring – brevsamling med mer.

Bernt Julius Muus – St Olaf College

Petter Muus –Støvrasamlinga -sitat: « *gaven gis Side 2 av 2bort til Snåsa bygdemuseum for framtidig oppbevaring på Vonheim, i Krogsgården eller andre steder som museumsstyret måtte bestemme»*

Mester Nils Muus – historie

Krossgardarkivet – Dr. Muus legekontor m.m.

Ole Rynning –sannferdig beretning

SBM-samling på bygda: (Snåsa sjukeheim og Krogsgården)

-Landbruksredskap/skap /fallbord/bord/skuvseng m fell mmm

(vedlegg til : Musumsplan 2015 – 2020 Snåsa kommune)

BEHOV SNÅSA BYGDA MUSEUM (SBM)

1

1. Historikk. Ref. fredningsdok 2013 s 22 sitat :

«Det første konkrete forslaget om bygdemuseum kom allerede i 1924. Det ble opprettet en nemnd på 5 personer som fikk i oppdrag å utarbeide utkast til lover. I 1936 begynte innsamling av gjenstander til museet. 47 grendemenn, av dem 4 kvinner sto for innsamlingen. I 1932 ble Nord- Innherred Museumsdag stifta og Snåsa kommune ble innmeldt der. Mange gjenstander og to bygninger ble i denne perioden samlet inn i Snåsa og gitt til bygdemuseet på Steinkjer. Etter 1945 tok snåsingene igjen opp planen med et eget bygdemuseum og et mindre tømmerhus på Lysthusberget ved Vinje prestegård i Snåsa. Huset ble stående til forfalls og ble revet etter 15 år. Det ble ingen videreutvikling av tankene om bygdemuseum på Vinje. Flytting og innredning av museum i ei trønderlån fra bygda ble også vurdert, men ikke realisert. I 1962 fikk museet en større samling gjenstander i testamentarisk gave fra garden Åsa i Imsdalen. I forbindelse med at Vonheim ikke hadde noen regelmessig bruker ble det i 1969 foreslått å legge bygdemuseet dit. Museet innredet først utstillinger i Liss-salen i 2. etasje, men utvidet snart og tok i bruk hovedsalen i 1.etsaje også.»

2. SBM i dag:

Vonheim forsamlingshus anno 1901 har som fra 1969 fungert som Snåsa bygdamuseum og organisert og drevet etter skiftende tiders gjeldene lover og forskrifter. Dagens regelverk for forsvarlig forvaltning og drift av museum har endret spesielt fra år 2000 og er tatt med i planprogrammet som grunnlag for utvikling av SBM.

2.1 Samlingen:

referansemappe laget av SBM v/Inger Johanne Strugstad og levert Rådmannen 22/11/2013 der hun også beskriver SBM behov. henvises til denne som ligger på kommunen

SBM –Vonheim har som det fremkommer av mappens innhold en registret samling som for lengst har «vokst ut av huset». Kort sagt: SBM/ Vonheim er overfylt av lokal historie med utstillinger i alle rom og overfylt magasin. En del av samlingen er utlånt og en del ligger lagret i lokaler som koster dyrt nærmere bestemt kr 30 000pr år. Dette tilsvarer ca ¼ av SBM årsbudsjett. **SBM sin uerstattelige del** av samling på Vonheim ligger lagret i overfylt kjellerrom under scenen uten nødvendig sikkerhet og er totalt utilgjengelig for publikum, samt uhåndterlig for ansatte. Ref. mht sikkerheten se neste avsnitt

2.2 Vonheim som lokaler for SBM.

Ref 1: «Tilstandsvurdering av museer og samlinger i Nord-Trøndelag» fra NT-fylke datert 13.10 2004

Vonheim bygd i 1901 som «Snåsas storstue» har avgjort vært funksjonell for sin tid og til glede for alle og er i rapporten beskrevet som i god stand. Vonheim til museumsdrift anno 2000 er vurdert i nevnte rapporter og kort summert konstaterer disse at Vonheim ikke tilfredsstiller kravene til klima, brann-og tyverisikring og vannskade.

Ref. 2: SNK – høringsuttalelse datert 03/12/ 2014 – avsnitt 3, 5 . her sitat avs.3:

2

« Behovet for nye lokaler. Innledningsvis vil vi fastslå at Snåsa Bygdemuseum etter vår vurdering har et uttalt behov for nye lokaler, både til forsvarlig magasinering av gjenstander, til formidling og også til administrasjon. Museet har en bred samling som består av til dels unike gjenstander, og vi oppfatter det som maktpåliggende å få disse samlingene inn i lokaler som er bedre sikret mot brann og uønsket besök, og som er bedre egnet mtp bevaringsmessige forhold (klima / temperatur / luftfuktighet/lys).»

OG videre avsn.5, sitat: « rommene for de administrative funksjonene for museet er også ganske dårlige slik de er i dag. Lokalmuseet gjør en viktig jobb bla med registrering og bevaring av gjenstander, og trenger tilfredsstillende forhold for å få gjort dette i tråd med museumsfaglige retningslinjer. »

2.3 Vonheim fredet 2013 ref : og Fredningsdok av 11.06.2013.

Som en konsekvens av fredningsdokumentet anbefaler SNK i samme høringsdokument avsn 3 siste del følgende:- sitat :

«En stor del av samlingene finnes i dag på Vonheim, noe som etter vår oppfatning er uheldig i seg selv – dette er et unikt, fredet bygg med en særegen historie, og vi anbefaler at det er denne historien som blir gjort til gjenstand for formidling her – altså huset som hus - ikke huset som et lager for museets samlinger. Det er altså gode argumenter for å finne nye lokaler til samlingene, både for samlingenenes del og for Vonheims del.»

Tilsvarende uttaler Nord Trøndelag fylke –Kulturavdelingen i sitt høringsdokument- sitat: «Formålet med fredningen er å bevare Vonheim som et lite endret, bygningshistorisk og kulturhistorisk viktig, komplett forsamlingslokale fra tidlig 1900-tall, med klar tilknytning til sosial velferd, kvinnesak og stemmerett for kvinner. Formålet er videre å sikre Vonheim som et godt eksempel på forsamlingshusenes posisjon i lokalsamfunnene rundt om i Norge.»

2.4 Summering /vurdering :

- Vonheim har ikke plass til SBM samlingen.
- Vonheim tilfredsstiller ingen av kravene i forvaltningskjeden og egner seg dårlig til museumsdrift.
- Vonheim er freda av Riksantikvaren –og er museum i seg selv og skal nytties til det det var bygd for ; møter, festlig lag og kulturelle aktiviteter.

2.5 Konklusjon:

SBM har pr dd ikke lokaler til sin samling og utvikling av denne i tråd med gjeldene lover og regler.

3. SBM sitt behov utfra gitte overordna lover og regler.

Minstekravet må være tilfredsstillende lokaler med omsyn til areal og sikring.

Dernest lokaler som gir handlingsrom/utviklingsmuligheter. Dette betyr i klar tekst : Arkiv/magasin/studiemag, mottak og registrering , adm , resepsjon.

OG: mulighet for nærlokalisering og samarbeid med øvrig kulturliv slik det er skissert i overordna lover og regler .

Nyttig verktøy for forståelse av dette anbefales :

« Museumsstrategisk plattform for Nord –Trøndelag fylkeskommune 2010 »

4. SBM-alternativ lokalitet:

Utgangspunktet må være at samlingen skal være helhetlig / samlet og ikke spres omkring.

I planprogrammet er antydet:

Vonheim som base – og rette miljø som Krogsgården – Sandmoen – Gifstad skole – Viosen – Saemien Sijte – Biblioteket osv

For kjentfolk og styrende / forvaltere kan museumstyret ikke se behovet for en utredning om nevnte alternativer – resultatet gir/sier seg selv :

Enhetene er enten for små eller vil være så kostnadskrevende at SBM ikke vil ha en framtid her.
Styret ser det ikke formåltjenlig å utrede disse alternativer.

5. SBM–styre sitt forslag til alternativ lokalisering av et framtidig museum i Snåsa er:

Vinje skole - deler av denne etter forslag med skisse fra faginstansene:

K.Dahle 27/2/2014 og SNK -14/5/2014 Murbygget /SFO m/biblioteket og klasserom nærest i 1.etg
(dette er første gang foreslått av SBM v / Inger Johanne Strugstad høsten 2013)

Denne utredningen er delegert til Vinjegruppa og utarbeides så snart all nødvendig dokumentasjon foreligger.

For Snåsa bygdamuseum, 05.05.2015

Åsa Østvik (nestleder)

Åsa Østvik

Peter Finnsås

Høya Marit M. Gran

Bergljot Sørås

Nævd

Delrapport fra prosjektet:

Tilstandsvurdering av museer og samlinger i Nord-Trøndelag

Museum: Snåsa bygdemuseum

Befaringsdato: 13.10.2004

Med:
Sander Solnes, Trøndelag Folkemuseum
Anne Sommer-Larsen, Trøndelag Folkemuseum
Kolbein Dahle, Nord-Trøndelag fylkeskommune
1 representant fra museet

Rapport: Sander Solnes

Antall registrerte enheter ved museet: 7

Generell beskrivelse

Museet holder til i det gamle forsamlingshuset ”Vonheim” i Viosen, det gamle sentrum i kommunen. Huset er en stor trebygning, laftet og panelt innvendig og utvendig. Utstillingene er ordnet i ”båser” for å skape mer intime miljø.

Under scenen er det støpt dekke over kjelleren slik at det er blitt et branntrygt (A30) rom.

Museet har et lagerskur i litt avstand fra hovedbygningen.

Tilstanden til den antikvariske byngingen er beskrevet i eget notat som er vedlagt.

Vonheim

Bygning: 1

Kjellermagasin

Utstilling

Enhet: 1

Rom: 001

Areal: 22 kvm

Gjenstander: 500

Hylleometer arkiv: 45

Klimaet er ikke tilfredsstillende men overvåkes uten at det er noen reaksjon på dårlige registreringer.

Lysforholdene er tilfredsstillende, men overvåkes ikke.

Renhold er tilfredsstillende, men orden og ikke tilfredsstillende. Mye ligger ovenpå hverandre eller står i esker i golvet. Fare for vasskade. Det er ikke sluk og ved vasslekkasje eller slokking vil vatnet samle seg her.

Sikring: Brannsikringa ikke tilfredsstillende. Rom og dør holder muligens B60, men brannbelastningen i rommet er stor og en vifteovn står konstant og blåser. Tyverisikringa er tilfredsstillende, men alarm mangler. El-anlegg i orden.

Konklusjoner og forslag til tiltak

- Ompakking og flytting av arkivalier opp fra golvet.
- Annen oppvarming.
- Oppfølging av klimaregistrering.

Utstilling i salen og på galleriet

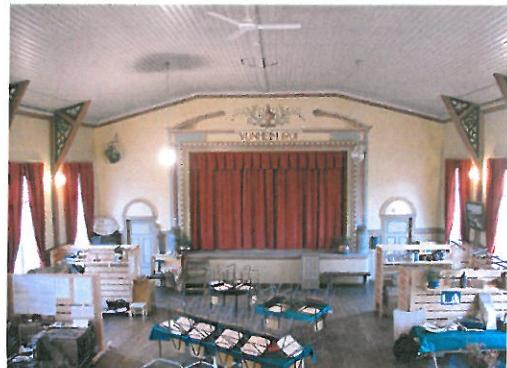
Utstilling

Enhet: 2

Rom: 101-104 og 201-203

Areal: 205 kvm

Gjenstander: 1220

Klimaet er ikke tilfredsstillende og overvåkes ikke.

Lysforholdene er ikke tilfredsstillende og overvåkes ikke.

Orden og renhold er tilfredsstillende. På kjøkkenet er det sammenblanding av gjenstander og rekvisita. Liten fare for vasskade, men lekkasje ved takvindu på loftet.

Sikring: Brannsikringa er ikke tilfredsstillende, alarmen går ikke til alarmsentral. Slokketiltakene er tilfredsstillende. Tyverisikringa er ikke tilfredsstillende. Dårlig lås og lokal respons på alarm. El-anlegg i orden. Jordfeil i tyverialarmanlegget.

Konklusjoner og forslag til tiltak

- Trekk for gariner utenom åpningstid.
- Oppgradering av sikringstiltak.

Loft

Magasin
Enhet: 3
Rom: 204, 301 og 302
Areal: 125 kvm
Gjenstander: 600
Hylleometer arkiv: 54

Klimaet er ikke tilfredsstillende og overvåkes ikke.
Lysforholdene er ikke tilfredsstillende og overvåkes ikke.
Orden og renhold er ikke tilfredsstillende, barkebiller og fluer. Vasskade ved vindu og pipe. Farlige loftstrapper gir vanskelig tilgang.
Sikring: Brannsikringa er ikke tilfredsstillende. Tyverisikringa er ikke tilfredsstillende.
El-anlegg i orden.

Konklusjoner og forslag til tiltak

- Som for resten av huset.

Skuret

Magasin
Bygning: 2
Enhet: 4
Rom: 101
Areal: 150 kvm
Gjenstander: 160

Klimaet er ikke tilfredsstillende og overvåkes ikke.
Lysforholdene er tilfredsstillende, men overvåkes ikke.
Orden og renhold er ikke tilfredsstillende. Fare for vasskade.
Sikring: Brannsikringa er ikke tilfredsstillende. Tyverisikringa er tilfredsstillende.

Konklusjoner og forslag til tiltak

- Huset er uegnet som museumsmagasin.

Tilstandsrapport Snåsa bygdemuseum

Bygningene

Denne rapporten er en del av tilstandsundersøkelsen for museene i Nord-Trøndelag. Feltarbeidet ble gjort høsten 2004. Rapporten er resultat av en nokså rask gjennomgang av bygningene. Det er derfor ikke sikkert at alle svakheter og mangler ble oppdaget, museet har derfor et eget ansvar for å kontrollere at det som er sagt i denne rapporten er riktig, og eventuelt finne skader og mangler ut over det som er påvist her.

Undersøkelsen begrenser seg til de antikvariske bygningene som er i museets eie eller til museets disposisjon. Det omfatter dermed ikke bygg som er bygd fra nytt av som museumsbygg eller gamle bygninger uten særlig antikvarisk egenverdi som er vesentlig ombygd til museumsformål.

Det er ikke gjort kostnadsoverslag for arbeider som krever bygningsmessig kompetanse, men antydet dagverk for arbeidene, også det som kan utføres av de fleste etter litt opplæring.

Vi har gruppert tiltakene i 3 prioriteringsgrupper, H= høy, M=middles og L= lav. Dette bygger på oppfatningen om bygningens tilstand, men det er også tatt hensyn til bygningens materielle verneverdi. Det er ikke tatt hensyn til historier, tro og tradisjon som grunnlag for at det er tatt vare på bygningen. I den siste kolonnen antydes arbeidets omfang.

Snåsa bygdemuseum holder til i det gamle forsamlingshuset Vonheim. Dette er en verneverdig bygning i seg sjøl, og den har fungert bra som museumsbygning i Snåsa. Museet tok også et ansvar for Gifstadmo skole, men den er ikke med i denne undersøkelsen.

Vonheim

Vonheim fra oppkjørselen fra Viosen. DSCN8005

Vonheim er en vel 100 år gammel tømmerbygning, innvendig og utvendig panelt. Den står på solid grunnmur på fjellgrunn. Under scena er det støpt et arkivrom.

Vonheim er i bra stand, bortsett fra at bygningen er noe malingsslitt, vannbordene er råteskadd og det er lekkasje ved piper og takvindu. Det er en kompleks bygning som kanskje burde vært undersøkt etter NS 3423 Tilstandsanalyse av fredete og verneverdige bygninger.

Museet har gjenstander i et lagerskur sør for Vonheim, men denne bygningen er ikke vurder som verneverdig bygning og er dermed ikke med i undersøkelsen. Bygningen fungerer som grovlager, men den kan neppe karakteriseres som særlig hensiktsmessig.

Vonheim fra sør med det gamle uthuset, som heller ikke er undersøkt. DSCN8082

Lagerbygningene sør for Vonheim. DSCN8087

Konklusjon

Vonheim er i god stand. Det er lagt ned et stort arbeid i å tilpasse bygningen til formålet.

Hus	Tiltak	Prio	Dagsverk
Vonheim	NS 3423 Tilstandsanalyse av fredete og verneverdige bygninger	M	2
Vonheim	Utvendig maling	M	20

Ordinært tilsyn/vedlikehold

Vi foreslår at det årlig budsjetteres 2 dagsverk for små hus i friluftsmuseet, 4 – 8 dv for større bygninger for tilsyn og mindre vedlikeholdsoppgaver. Det er ikke tatt med i tabellen ovenfor.

Tilstandsrapport Snåsa bygdemuseum

Bygningene

Denne rapporten er en del av tilstandsundersøkelsen for museene i Nord-Trøndelag. Feltarbeidet ble gjort høsten 2004. Rapporten er resultat av en nokså rask gjennomgang av bygningene. Det er derfor ikke sikkert at alle svakheter og mangler ble oppdaget, museet har derfor et eget ansvar for å kontrollere at det som er sagt i denne reporten er riktig. og eventuelt finne skader og mangler ut over det som er påvist her.

Undersøkelsen begrenser seg til de antikvariske bygningene som er i museets eie eller til museets disposisjon. Det omfatter dermed ikke bygg som er bygd fra nytt av som museumsbygg eller gamle bygninger uten særlig antikvarisk egenverdi som er vesentlig ombygd til museumsformål.

Det er ikke gjort kostnadsoverslag for arbeider som krever bygningsmessig kompetanse, men antydet dagverk for arbeidene, også det som kan utføres av de fleste etter litt opplæring.

Vi har gruppert tiltakene i 3 prioriteringsgrupper, H= høy, M=middles og L= lav. Dette bygger på oppfatningen om bygningens tilstand, men det er også tatt hensyn til bygningens materielle verneverdi. Det er ikke tatt hensyn til historier, tro og tradisjon som grunnlag for at det er tatt vare på bygningen. I den siste kolonnen antydes arbeidets omfang.

Snåsa bygdemuseum holder til i det gamle forsamlingshuset Vonheim. Dette er en verneverdig bygning i seg sjøl, og den har fungert bra som museumsbygning i Snåsa. Museet tok også et ansvar for Gifstadmo skole, men den er ikke med i denne undersøkelsen.

Vonheim

Vonheim fra oppkjørselen fra Viosen. DSCN8005

Vonheim er en vel 100 år gammel tømmerbygning, innvendig og utvendig panelt. Den står på solid grunnmur på fjellgrunn. Under scena er det støpt et arkivrom.

Vonheim er i bra stand, bortsett fra at bygningen er noe malingsslitt, vannbordene er råteskadd og det er lekkasje ved piper og takvindu. Det er en kompleks bygning som kanskje burde vært undersøkt etter NS 3423 Tilstandsanalyse av fredete og verneverdige bygninger.

Museet har gjenstander i et lagerskur sør for Vonheim, men denne bygningen er ikke vurder som verneverdig bygning og er dermed ikke med i undersøkelsen. Bygningen fungerer som grovlager, men den kan neppe karakteriseres som særlig hensiktsmessig.

Vonheim fra sør med det gamle uthuset, som heller ikke er undersøkt. DSCN8082

Lagerbygning sør for Vonheim. DSCN8087

Konklusjon

Vonheim er i god stand. Det er lagtned et stort arbeid i å tilpasse bygningen til formålet.

Hus	Tiltak	Prio	Dagsverk
Vonheim	NS 3423 Tilstandsanalyse av fredete og verneverdige bygninger	M	2
Vonheim	Utvendig maling	M	20

Ordinært tilsyn/vedlikehold

Vi foreslår at det årlig budsjetteres 2 dagsverk for små hus i friluftsmuseet, 4 – 8 dv for større bygninger for tilsyn og mindre vedlikeholdsoppgaver. Det er ikke tatt med i tabellen ovenfor.

2015

Tilstandsrapport Vinje skole

Tekst Ellen Giskås foto Ellen Giskås

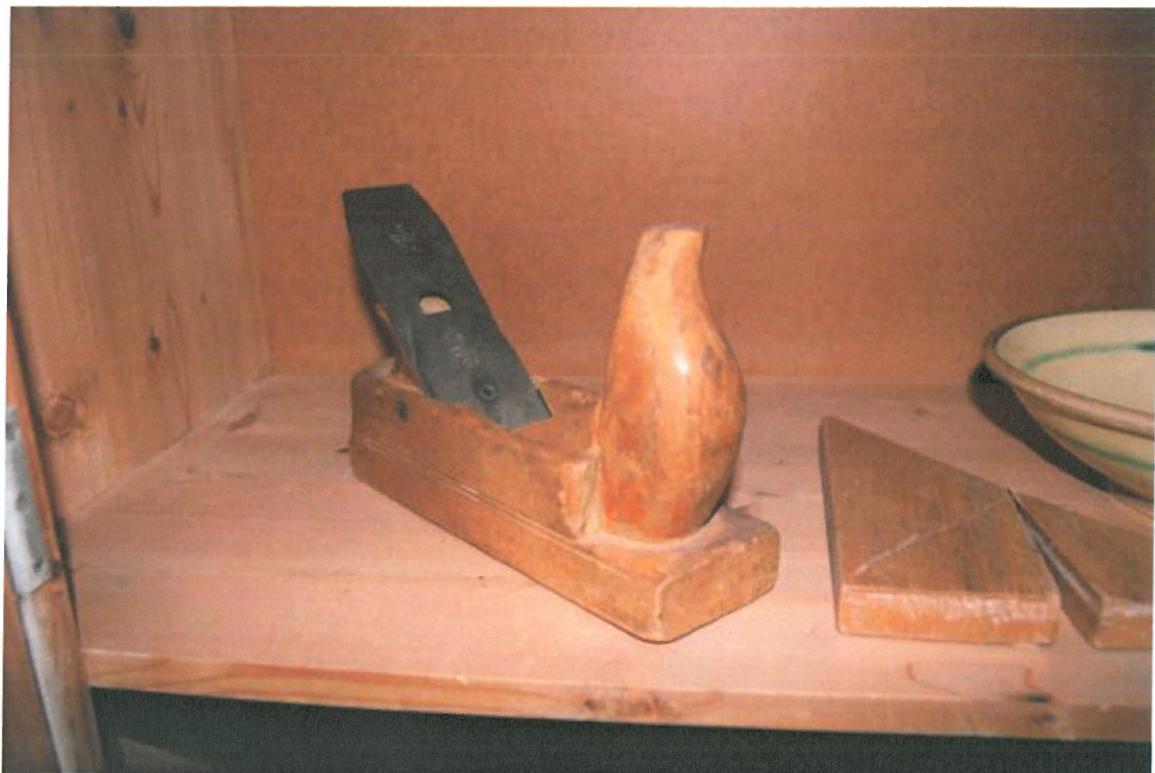
Byggmester Ellen Giskås

Inderøy

11.05.2015

Innhold:

- 1 Sammendrag.
2. Innledning.
3. Overordnet.
- 3.b Oversiktsbilder.
4. De enkelte bygningsdelene
- 5 Tekking, takkonstruksjon og takrenner.
6. Kledning og veggger.
7. Konstruksjon.
8. Vinduer.
- 9: Innvendig.
10. Toaletter og våtrom.
11. Tekniske rom.
- 12 Tilskudds partnere.
13. Bruksverdi og historisk kildeverdi.
14. Kostnader:
15. Oppsummering.

1. Sammendrag:

Det viktigste for Vinje skole er nå at raskt finnes en løsning for et eventuelt videre bruk.

Og at det mest prekære vedlikeholdsarbeid settes i gang. Dvs tetting av nedløp, takrenner. Feste av løse skifersteiner.

Det må også avgjøres hvilke rom som skal i videre bruk og hvem som skal stenges av. I de rommene som avstenges / ikke skal brukes. Må det sikres tilstrekkelig med god ventilasjon.

Dette løses enkelt ved at ventiler for tilluft åpnes. Mangler dette. Kan det monteres enkle klaff ventiler i vegg.

Steng av vann i rom som ikke skal benyttes.

Disse tiltakene vil redusere bruken av energi til oppvarming vesentlig.

Tak over inngangsparti på gammel del må prioriteres.

Tilstanden tilsier at det må ses på som et straks tiltak.

Taktekking forøvrig kan ligge i flere år med enkelt vedlikehold.

Teknisk vurdering av ventilasjon og VVS:

Behovet for bruk av disse installasjonene vil endres og delvis falle bort.

Fremtidig bruk må avgjøre dette.

Det er viktig at man lager en langsiktig plan for vedlikehold av bygget. Der kan det legges inn planlagte søknader til de ulike bidragsytere nevnt i punkt.12.

Denne planen kan brukes som et evt underlag for søknader til de ulike instanser.

Og til slutt tenk enkelt og etter godt nok prinsippet ved videre bruk.

2. Innledning

På vegne av Snåsa museumslag undertegnede i samarbeid med Jarle Vangstad Stiklestad nasjonale kultursenter, laget en beskrivelse av tilstand og vurdering av tiltak på Vinje skole.

Rapport på bygningsmessige tiltak. Planen er basert på visuell befaring og det er ikke gjort inngrisen konstruksjonen.

Det er viktig å merke seg at planen er basert på vurderinger av materialenes faktiske tilstand og ikke alder.. Umoderne og tidstypiske overflater ikke vektlagt.

Planen omhandler i hovedtrekk huset utvendig. Der skader på den eldste delen er gitt størst oppmerksamhet i vurderingene.

Vi er gjort kjent med at det har vært en større vannskade innvendig. Denne er ikke beskrevet i rapporten. Da vi anser dette som en forsikringssak.

Dette gjelder også det hærverk som i den siste tid har blitt utført på bygget.

Bygger bærer preg av et manglende vedlikehold som gir det visuelle et svært dårlig utsyn. Generelt gir det bygget et sjaskete preg.

Selv om bygget er dårlig vedlikeholdt har det enda ikke gitt følgeskader på underliggende konstruksjon.

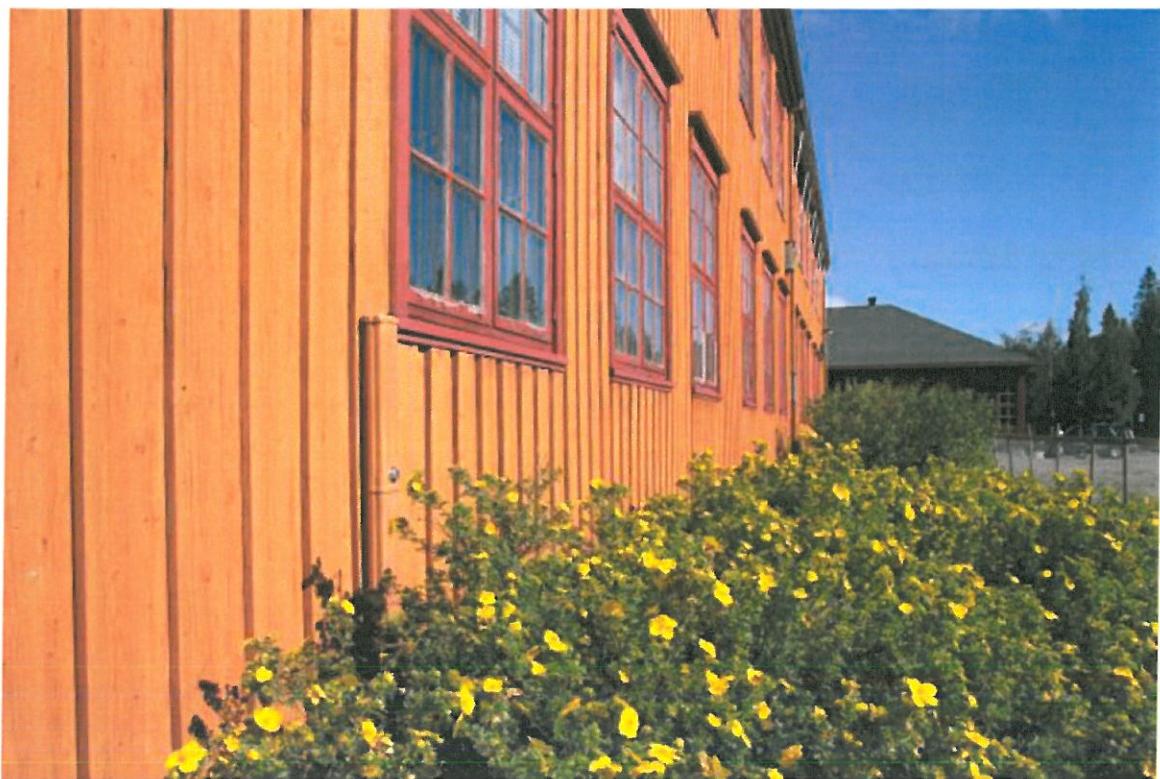
Det er viktig å komme i gang med vedlikehold så fort som mulig.

Parallelt med denne planen er det laget en teknisk vurdering av ventilasjon og vvs av O.A. Alstad hos Anders Overrein AS.. Denne må ses på som et supplement.

Bygget vil endre bruksform. Dette vil gi andre krav til Vvs og ventilasjon enn i dag.

Figur 1: undervisningsplakat lagret på kvisten.

Figur 2: sørvegg.

3. Overordnet:

Mange generasjoner skolebygg.
Stor bruksverdi.

Varierende tilstand etter alder og tidligere vedlikehold.

Oppsatt i laft, bindingsverk og betong.
Tekket med skifer Stein, papp shingel og banelagt papp.
Kledd med stående tømmermannskledning.

I den gamle delen er det bevart mange flotte arkitektoniske særtrekk. Kan nevne noen.
Gymsalen. Søyler i hovedinngang. vinduer m.m.

Gode parkeringsforhold på tomten foran skolen.

3.b. Oversiktsbilder:

Tekst Ellen Giskås foto Ellen Giskås

4. De enkelte bygningsdelene:

Figur 3: taktekking, kvadratisk skifer.

5. Tekking, takkonstruksjon og takrenner.

Det er registrert flere typer tekking på de ulike bygg. Skiferstein, papp shingel, takpapp. Gammel del er bygget opp av sperrebukker med åser. Stående bord med not og fjær. Underlagspapp og opplektning og skiferstein. Såkalt totrinns tetting.

5.2. Tilstand.

Det ligger skiferstein av god kvalitet på taket. Enkelte steiner mangler. Og skader på noen få lekter er registrert.

Overbygg over inngang på gammel del har tegn på skader i tekking. Det er registrert lekkasje på raftekant, og til dels større svanker og bulninger pappen.

Øvrige tekninger antas å ha god tilstand da disse er av nyere dato.

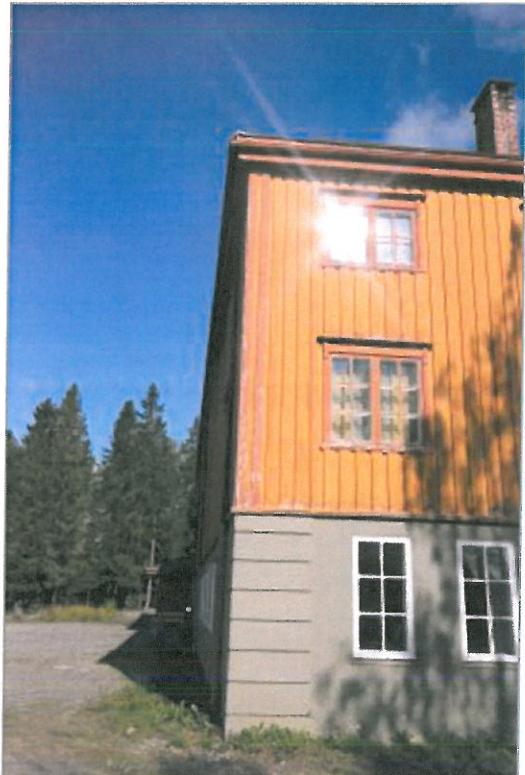
Takrenner på den eldste delen har en del rust og nedløp er skadet. På øvrige bygg antas renner og nedløp og være ok.

Det er ikke registrert råteskader på undersiden av bordtak etter befaring på kvist.

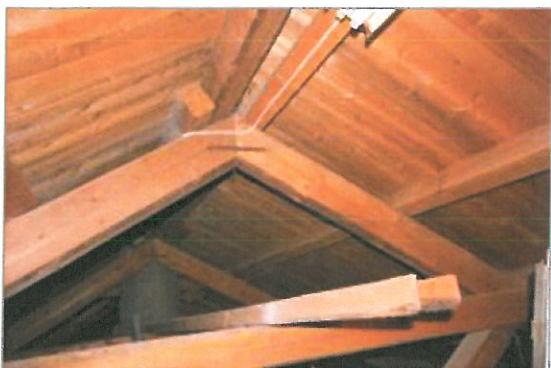
Figur 4: tak over hovedinngang.

Figur 5:takrenner

Figur 6: sperreverk

Figur 7. Byggets isolasjonsmaterialer speiler at det er oppført i ulike tidsperioder. Her ligger det leire. Som for øvrig har gode isolerende og lyd dempende egenskaper.

Figur 8: viser oppheng over gymsal i den eldste delen.

5.3. Årsak.

Manglende vedlikehold er årsak til de fleste registrerte skader.

5.4. Tiltak

Legg inn skifersteiner der disse mangler. Reparer evt skadde lekter.

Utbedre beslag med arcanol eller lignede. Disse enkle tiltak, vil forlenge levetiden på skifer taket med flere år.

Taket kan/ bør sikres mot nedglidning av skifer. Tiltak kan utføres ved at det monteres sikring på de eksiterende snøfangere.

Det er verdt og merke seg. At den dagen taket må legges om, kan det meste av steinen gjenbrukes.

Tiltak på tak over hovedinngang

Her anbefales det at taket åpnes opp og evt å etablere lufting i takkonstruksjonen, samtidig utbedre omliggende konstruksjon og kledning.

Øvrige tak: Ok tilstand.. Evt banelagte tekninger kan smøres opp med asfaltlim.

Takrenner på gammel del:
Tett lekkasjer i skøyter med egnet materiale.
Nye nedløp må monteres på flere av takene.
På øvrige bygg kontrolleres alle renner og skadde deler utbedres.

6. Vegger og kledning

Beskrivelse om kledning er i hovedsak gjort på den eldste delen av skolen. På de øvrige bygg antas overflater og ha en tilfredsstillende standard. Kontinuerlig vedlikehold med maling og skraping anbefales.

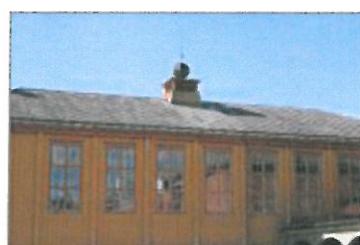
Gammel del:

Kledd med tømmermannspanel i varierende bredder, tykkelse ca. 1 tomme. Kledningen er festet med ordinær tråstdtift.

Malingstype i overflatebehandling varierer. Linoljemaling, alkydbaserte malinger, og antageligvis tranmaling på hovedbyggets bakside.

Figur 9:

Figur 10:vindu og fasader på vestvegg.

6.2:Tilstand:

Gammel del:

Det er ulike variasjoner på de enkelte veggene hva angår vedlikeholdsnnivå. Kledningen er svært preget av manglende malingsvedlikehold. Dette har ført til flassende maling og et generelt sjasket uttrykk. Men det er ikke registrert større råteskader. Med unntak av enkelte bord. Over inngang og på vestveggen i gammel del.

Over hovedinngang er det råteskader på kledning over tekkingen.

Mot vest blir det naturlig nok stor slitasje på kledning. Spesielt under vinduer og ned mot muren er det registrert råteskader.

Det registrert råte skader på vann-nese på gymsalen. Dette pga kapillærkrefter i puss på muren.

Hovedfløy på eldste del. Bakvegg. Maling flasser av.

Nyere del:

Her er det registrert få skader. Men enkelte steder står kledningen langt ned mot jordbåndet. Kledningen er på enkelte steder påført mekaniske skader i overflater.

6.3:Årsak:

Generelt manglende vedlikehold, dette gjelder spesielt malings arbeider. Værpåvirkning.

Gammel del:

Kledningen på vest veggen er preget av manglende vedlikehold over en lengre tidsperiode.

Figur 11: utbedringspotensiale.

6.4:Tiltak:

Skraping og maling kan med fordel utføres på de fleste veggene på gammel del. Dette forlenger levetiden og gir huset et stort løft, rent visuelt

Det kan se ut til at en av veggene på husets baksida, er behandlet med tranmaling. Denne gir ikke vedheft for andre malingtyper. Og kan forklare problemet med avflassing.

I dag finns det tranmaling i handel ved henvendelse til spesialleverandør. Anbefaler tiltak der det brukes rett type maling. Dette kan med fordel gjennomføres som et kurs eller en arbeidsmarkeds trening.

Det trengs kompetanse fra prosjekter av denne typen. Her kan man med søke instanser som kulturmindefondet om tilskudd.

Over hoved inngang må råteskadd kleddning utbedres samtidig med at takpapp og underliggende konstruksjon istandsettes.

På vestvegg kan enkelte bord, samt deler av vasshylle utbyttes. Det er ikke nødvendig og foreta full utbytting av samtlige bord.

Figur 12: vindu og inngangsparti.

Figur 13: malings arbeid venter.

7. Konstruksjon

Antas laftet plank i den eldste delen. Øvrige bindingsverk og mur.

7.2:Tilstand:

Det er ikke registrert spesielle setningsskader på husene. Antas derfor god.

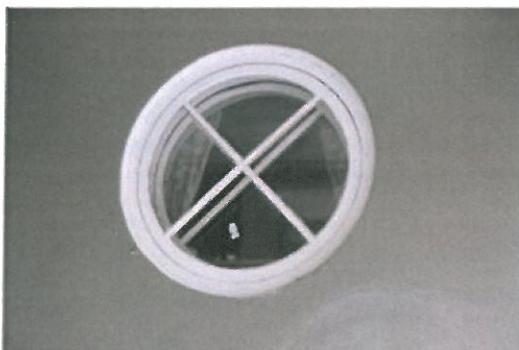
Figur 14: gymsal i eldste del.

8. Vinduer.

Flere generasjoner med vindu er registrert på bygget.

Koblede, isolerglass vindu og enkle vindu. Vinduene avspeiler at det er et skolebygg oppsatt i ulike tidsperioder.

Figur 15: detaljer vindu

Figur 16. Vinduer

8.2. Tilstand:

På vestveggen er det registrert råteskader i både karmer og rammer. På øvrige veggger er det mindre skader. Flere av vinduene mangler kitt og maling. Det er også knust en god del glass. Dette gjelder den eldste delen av bygget.

På vestvegg er det innsatt 2. generasjons vindu på gymsalen. Disse er råteskadd.

Over inngangs parti er det også registeret råteskader på 2 av de store vinduene i gymsalen.

Øvrige vinduer har god tilstand.

8.3. Årsak:

Manglende vedlikehold over mange år. Skadebilde vi ser på vestveggen gir utslag i at dette er en typisk vedlikeholdsvegg. Samtidig som man ser at andre og tredjegenerasjons vindu i denne typen bygg har en langt dårligere kvalitet enn de opprinnelige. Viser til vinduene som er innsatt i mur på samme side. Disse har bedre tilstand en de nyere vinduene.

Figur 17: Detalj av vindu i gammel del.

8.4. Tiltak:

Vurder nyproduksjon av vinduer på vestvegg i gymsal. Hvert enkelt vindu må gås over før beslutningen tas.

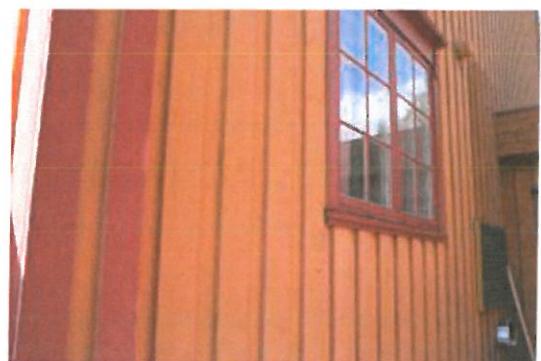
Vinduer over inngangsparti bør settes i stand. Her foreslår vi at bunnkarm byttes. Samt andre råteskadde deler byttes i sin helhet. NB bruk gode materialer. Kjerneved av furu er å foretrekke.

Øvrige vinduer kittes og males. Bruk linoljekitt, behandle med en god linoljemaling

Med enkelt vedlikehold vil levetiden på mange av disse eldre vinduene forlenges vesentlig

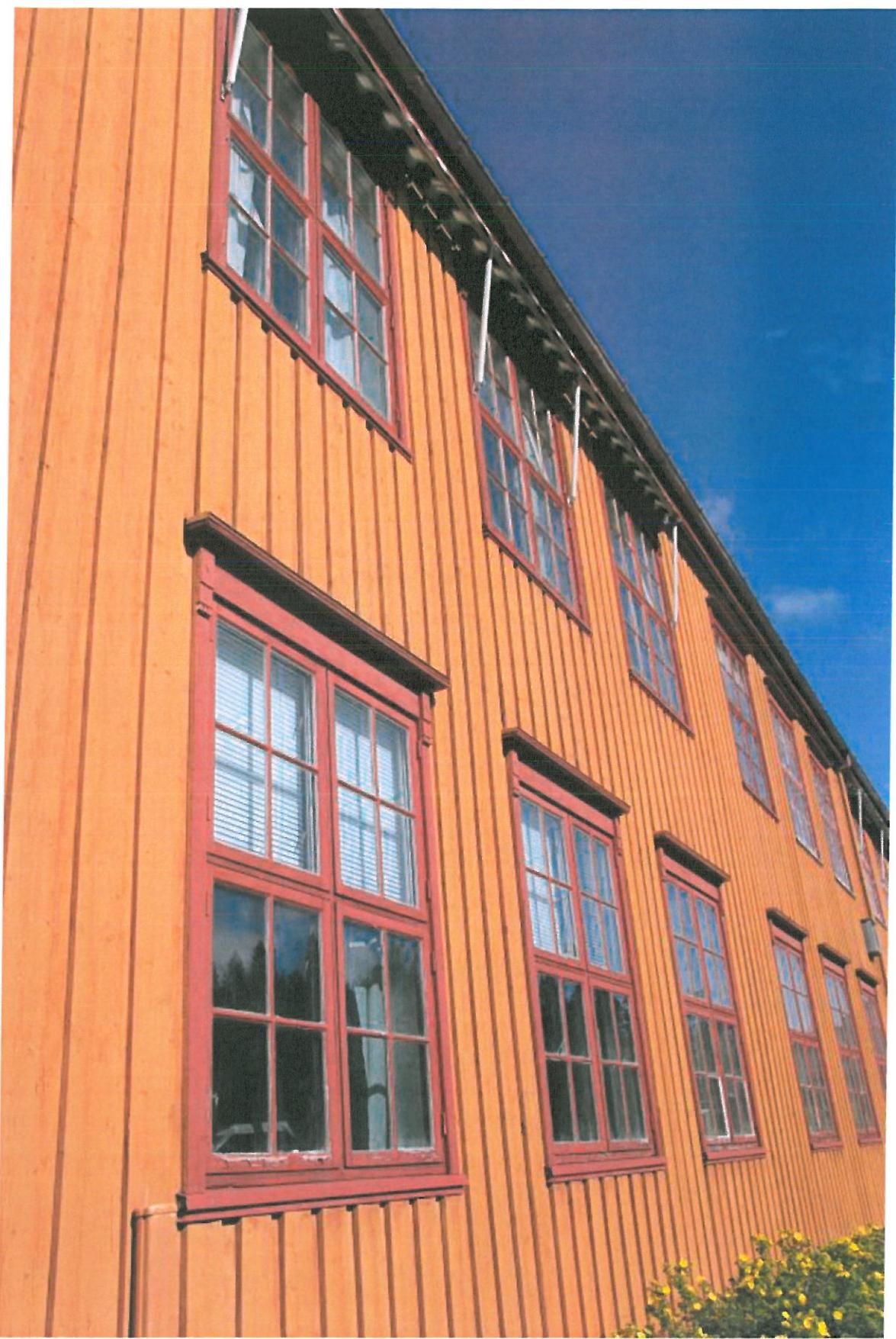

Figur 18: detaljer underkant vindu.

Figur 19: vinduene mangler delvis kitt og maling, veggene må skrapes og males med riktig malingstype.

Tekst Ellen Giskås foto Ellen Giskås

Figur 20: på denne siden er vinduene godt vedlikeholdt.

Tekst Ellen Giskås foto Ellen Giskås

9: Innvendig.

Generell beskrivelse av innvendige rom. Mange interessante rom som kan nytties i lag, foreningsarbeide samt til næringsvirksomhet av ulik grad.

Det må nevnes spesielt, at i flere av rommene er det utført et utsøkt malings og dekorasjons arbeide. Dette gir disse rommene en høy verneverdi. Kan nevne gymsalen og hovedinngangen. I gymsalen ligger det et parkettgolv av god kvalitet.

Sløyd og husstell rom er også en av styrkene i den gamle delen.

Leilighet over heimkunnskap lokalene er ikke besiktiget.

9.2. Tilstand:

Mange rom er helt intakte, mens noen av rommene har en del slitasje på overflater. Mye av dette er kun kosmetiske skader.

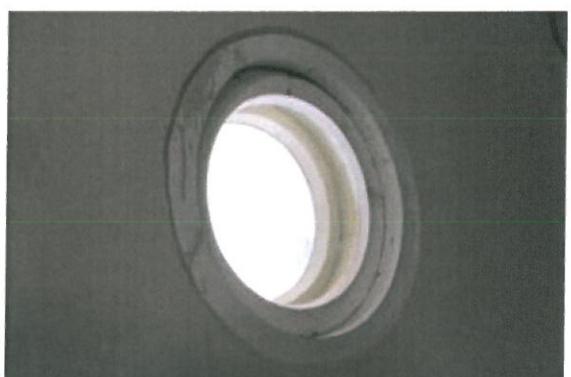
9.3. Årsak:

Mye bruk og slitasje over mange år, manglende vedlikehold.

9.4. Tiltak:

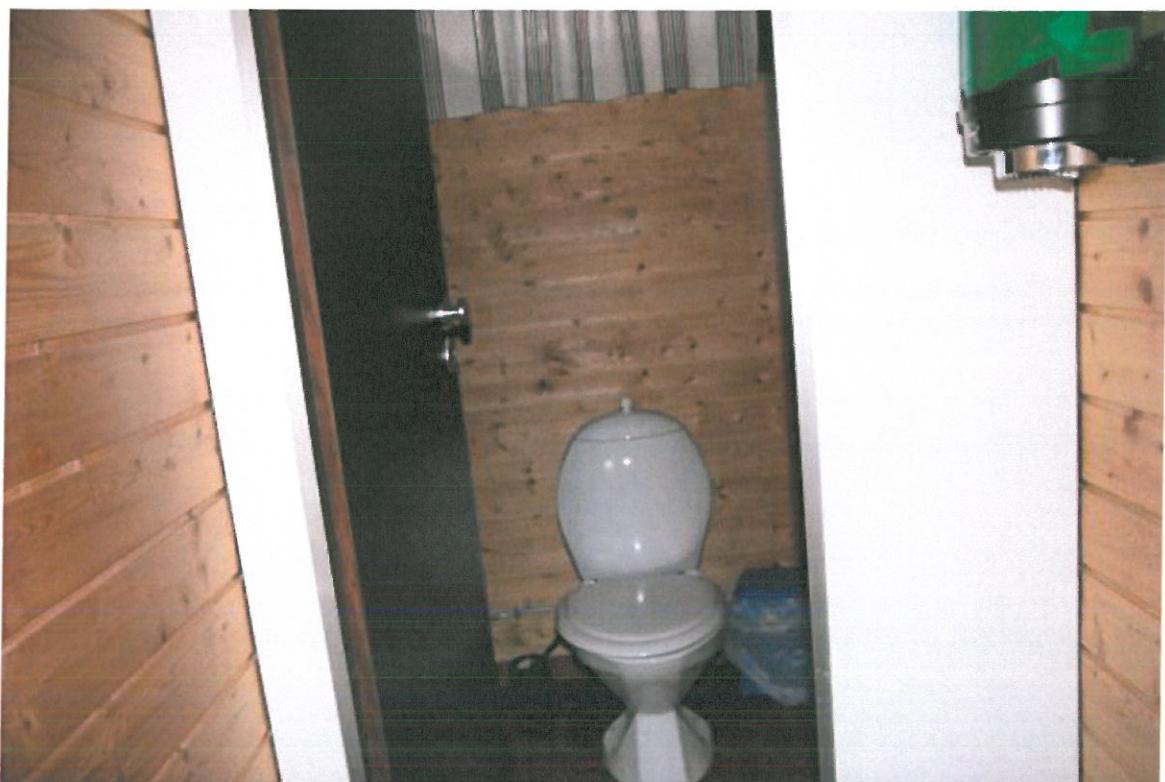
Bruk av de enkelte rom bør avgjøres før man tar valg om tiltak.

Ved oppmaling i de rommene det finnes dekorasjonsmaling, må personer med kompetanse på denne typen arbeider rådspørres.

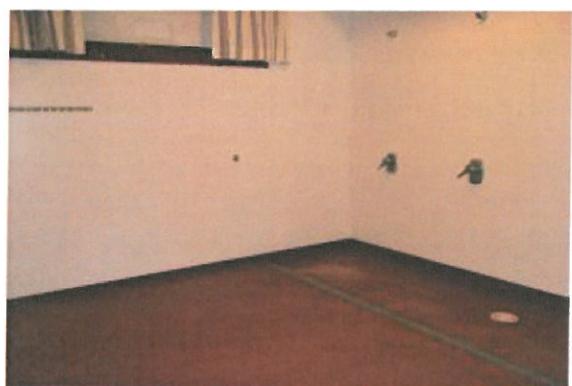
10:Toaletter og våtrom

Det finnes flere bad og toaletter i bygget. Disse er fra ulike tidsperioder.

10.2. Tilstand:

Tilstand varierer, noen eldre utdaterte og flere nesten nye toalett rom er observert i bygget.
De dårligste toalettene finnes i byggets kjeller.

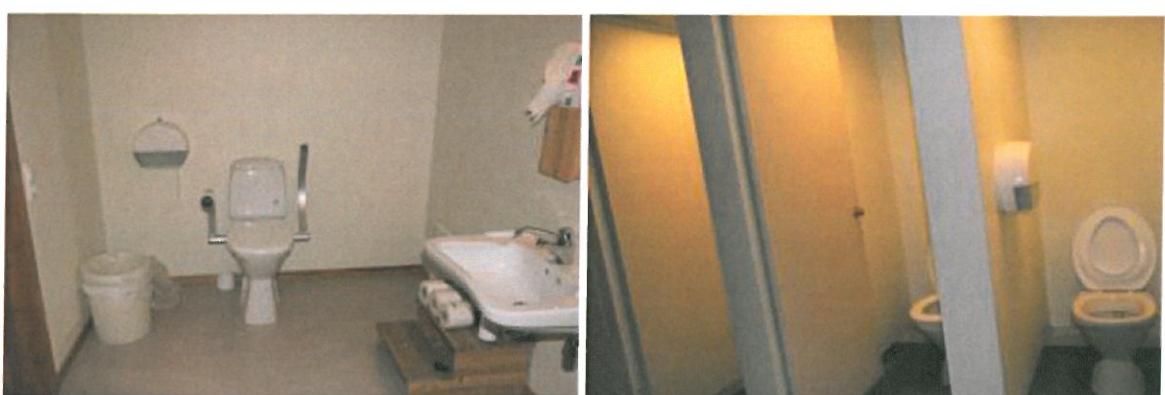
Figur 21: garderober i et av de nyere byggene.

10.3. Årsak:

Elde og delvis manglende vedlikehold. Merk, dette gjelder bare noen få toalett.

10.4. Tiltak:

Vurder hvor mange toalett som trengs i ny bruk. Steng av de toaletter som er i dårlig forfatning. Lurt å vurdere videre bruk av toaletter i de rom som krever minst energi for oppvarming.

11:Tekniske rom og installasjoner.

Her er det gjort en ekstern vurdering av tekniske installasjoner. Dvs VVS og ventilasjon. Det er viktig og merke seg at ved endret bruk av bygget. Faller behovet for full bruk av disse installasjoner bort.

Og enklere midler kan tas i bruk. Blant annet at rom som benyttes kan fungere med naturlig ventilasjon. Færre toaletter brukes.

Jarle vangstad sier at for lagring av gjenstander er i mange tilfeller naturlig ventilasjon godt nok. Dvs at det brukes ventiler for naturlig tilluft.

12. Tilskuddsytere.

Det finnes flere ulike organisasjoner man kan søker om bidrag til vedlikehold. Nevner noe under.

Norsk kulturminnefond. (litt avhengig av eierforhold)

Stiftelsen UNI

Sparebank 1

Innovasjon Norge (her må det være næring med i bilde)

Lokale bedrifter.

Kommune og fylkeskommune.

Man kan tenke seg at maling av vinduer og utvendige veggger kan gå inn som egenandel i prosjekter det skal søkes om.

13. Bruksverdi og historisk kildeverdi

For bruks og historisk kildeverdi vises det til Kolbein Dahle sin rapport.

14. kostnader

Reelle kostnader vil her være avhengig av valgt standard og løsninger.
Dugnadsinnsats osv.

Derfor tas det inn kostnader til de tiltak som vurderes som strakstiltak.

Kostnadene gjelder byggetes eldste del.

Dvs takrenner, tak over inngang på gammel del inkl vindu, feste av løs skiferstein, utbedring av råteskadd kleddning, samt maling av møner.

Kostander til maling og reparasjoner av vindu må tas når bruken av huset er avgjort.

Ved kjøp av tjenester til utvendig overflatebehandling bør det regnes en pris på kr 300 pr m² for to strøk med linoljemaling.

Ved maling og noe oppkutting av vindu bør man regne ca ett dagsverk pr vindu.

Det vil gi en arbeidskostnad på kr 3750 x mva pr vindu.

Dette er arbeid som enkelt kan utføres som dugnad, arbeidsmarkedstiltak osv.

På husets nordvegg (gammel del) er det mest sannsynlig er brukt tranmaling. Foreslår at dette kan brukes som et prøveprosjekt, der veggene behandles med tranmaling.
 Dette er en kunnskap som er i ferd med å gå tapt. Og det finnes ulike instanser, det kan søkes om støtte, til denne typen prosjekt.

En god løsning kan være at penger som er bevilget til rivning omdisponeres til vedlikehold.
 Dette vil være tilstrekkelig for å forbygge følgeskader på bygget.

Post:		Arbeid:	Materiell:	Sum x mva:
1	Tekking/ maling av møner	25000	5000	30000
2	Takrenner og nedløp	20000	7000	27000
3	Utbedring av vinduer	0	0	0
4	kledning og vasshyller	60000	12000	72000
5	tak over hovedinngang	135000	0	135000
6	div maling	0	0	0
7	lift leie	20000		20000
8	Uforutsett 20 %	56800		56800
9	Rigg og drift.	27000		27000
sum				367800
Mva				91950
Sum inkl mva				459750

Post 1.

Løse skiferstener festes evt råteskadd lekt byttes ut. Møner og andre beslag overflatebehandles med arcanol eller linoljemaling.

Post 2.

Skadde deler utbedres og lekkasjer tettes.

Post 3.

Se p.14.

Ved kjøp av tjenester ved maling og noe oppkitting av vindu bør man regne ca ett dagsverk pr vindu.

Det vil gi en arbeidskostnad på kr 3750 x mva pr vindu

Post 4.

Utbytting av råteskadde deler der det er påkrevet.

Post 5.

Utbytting av takpapp, og utbedring av råteskadd vindu. Se beskrivelse under tiltak på vindu.

Post 6.

Se p.14

Ved kjøp av tjenester til utvendig overflatebehandling bør det regnes en pris på kr 300 pr m² for to strøk med linoljemaling.

Post 7.

Mye av arbeidene må utføres fra lift for å sikre personell.

Prisene er kun en veiledning og basert på erfaringstall fra lignede prosjekter.

Den endelige prisen må avtales med det enkelte byggefirmaet

15. Oppsummering:

Videre bruk vil avgjøre reelle kostnader.

Det viktigste er at strakstiltak utføres, dette for å hindre følgeskader.

Takk til alle som har bidratt til omvisning på Vinje skole.

Ellen Giskås

Jarle Vangstad

Årlige FDV-kostnader Vinje skole

Vinje skole	Areal A =	2211 m ²
Årlige FDV-kostnader 2012	2 000 000 kr	905 kr/m ²
Forslag årlig FDV-kostnader (Snåsa kommune v/teknisk etat)	1 600 000 kr	724 kr/m ²

Bygningskatergori	barneskole	bibliotek	kulturhus
Forvaltningsnivå; lav, middels, høy	lav	lav	lav

Forvaltningskostnader

Skatter og avgifter	7,95	7,85	10,25
Forsikringer	4,45	4,45	8,5
Eiendomsledelse og administrasjon	14,2	15,2	8,5

Drifts- og vedlikeholdskostnader

Drift

Utvendig	21,99	5,33	6,33
Innvendig fellesareal	15,6	9,94	17,91
Innvendig nyttearea	7,33	1,99	5,88

Vedlikehold

Utvendig	39,33	11,85	8,98
Innvendig fellesareal	14,53	17,81	18,3
Innvendig nyttearea	30,19	12,22	21,88

Reparasjon av skader

Utvendig	5,72	3,68	3,56
Innvendig fellesareal	5,12	7,22	11,86
Innvendig nyttearea	63,67	2,36	4,76

Utskiftnings- og utviklingskostnader

Utskiftning

Utvendig	77,77	31,36	30,53
Innvendig fellesareal	17,67	13,76	13,34
Innvendig nyttearea	31,97	19,63	32,79

Forsyningsskostnader

Energi

Utvendig	145,25	138,1	136,79
Innvendig fellesareal	4,63	11,29	7,87
Innvendig nyttearea	7,64	8,02	18,43

Renholdskostnader

Renholdskostnader

Utvendig	4,1	2,78	5,23
Innvendig fellesareal	43,93	34,2	55,53
Innvendig nyttearea	319,57	98,98	191,65

SUM	883 kr/m ²	458 kr/m ²	619 kr/m ²

Notat

Prosjekt: Vinje skole

Utarbeidet av: O. A. Alstad

Emne: Vurdering tekniske anlegg og FDV-kostnader

02.10.2014

Bakgrunn og forutsetning

Målet for oppdraget er å redegjøre for nødvendige tiltak for å løfte Vinje skole opp på nødvendig nivå for å ta i bruk lokalene til museumsbruk. Dette notatet vurderer kun tekniske installasjoner, som el-anlegg, ventilasjonsanlegg, sanitærinstallasjoner og varmeanlegg. Bygningsmessige og andre forhold er vurdert av Ellen Giskaas og Jarle Vangstad. Det er også gjort en vurdering av årlige FDV-kostnader.

Oppdraget har hatt svært begrensede rammer, og er basert på visuell befaring og opplysninger fra kommunen, samt erfaring fra tilsvarende oppdrag.

Reell kostnad er svært avhengig av valgt standard, løsninger, anbudspriser etc. Kalkylene er følgelig å betrakte som retningsgivende.

Kort beskrivelse av bygningsmasse

Kort beskrivelse av bygningsmassen som er kartlagt:

- Navn, kategori: Vinje skole – undervisningsbygg, barneskole.
Ønskes tatt i bruk som museumslokale.
- Byggeår: 1941, 1965, 1980, 1997
- Brutto oppvarmet areal: ca. 2211 m²
- Innhold: Klasserom, grupperom, spesialrom, SFO, gymsal, garderober/dusjer, WC'er, personalrom, kontorer, arbeidsrom, lager, tekniske rom, etc.
- Hovedkonstruksjoner: Ringmur m/kryperom, reisverk, tømmermannskledning, trebjelkelag, skifertak, betongvegger, betongdekke, flate tak.
- Varmeanlegg: EL gjennomstrømningsover/stråleværn
- Ventilasjon: Balansert ventilasjon, 3 anlegg. Deler av 1941-trinnet kun med naturlig ventilasjon.

Sanitæranlegg

Bygget har flere toalettrom, samt garderober med dusjer. Totalt 3 beredere, 2 fra 2006 og 1 fra 1991. Servanter og røropplegg er delvis eldre med passert forventet levetid, og delvis noe med restlevetid. Generelt en del omfang av 2-greps blandebatterier. Overflater i toalettrom vurdert som slitt, og vanskeliggjør renholdet, oppgradering priset inn.

Garderober til gymsal må vurderes om det er nødvendig med oppgradering, men tilbygget er fra 1980, og det er opplyst at det meste der er fra byggeår. Det er lagt inn en post for oppgradering av dette arealet, på grunn av forventet levetid er passert.

Tabell 1: Tiltaksliste sanitæranlegg SFO- og murbygg. Alle tall eks. mva.

Tiltak	SFO- og murbygg, kr
Oppgradering toalettrom kjeller murbygg, inkl. overflater.	80 000
Utskifting varmtvannsbereder, 200 liter fra 1991, forventet levetid passert.	15 000
På grunn av alder på installasjoner/utstyr, må det forventes økte vedlikeholds-kostnader. Lagt inn rund sum.	10 000
SUM	105 000

Tabell 2: Tiltaksliste sanitæranlegg 1941- og 1980-bygg. Alle tall eks. mva.

Tiltak	1941- og 1980-bygg, kr
Oppgradering toalettrom inkl. overflater. Toalettrom i kjeller under mellombygg ikke tatt med.	70 000
Utskiftning servanter/blandebatterier.	30 000
Oppgradering garderober gymsal, inkl. dusjareal og overflater.	220 000
På grunn av alder på installasjoner/utstyr, må det forventes økte vedlikeholdskostnader. Lagt inn rund sum.	30 000
SUM	350 000

Ventilasjon

Balansert ventilasjon (ABB-anlegg) fra 1997, etablert i egen branncelle, dekker SFO-fløy. Ventilasjonsanlegg ok, men forventet levetid på anlegget gjør at utskiftning vil være aktuelt i et 10-års perspektiv. Ikke tatt med kostnader for dette her.

Balansert ventilasjon (GOLD-anlegg) fra 2001, etablert i egen branncelle, dekker murbygg 1968. Ventilasjonsanlegg ok, forventet restlevetid 10-15 år.

Balansert ventilasjon fra 1985, mulig etablert i egen branncelle, men ikke dokumentert. Dekker 1941-trinnet (midtfløy med klasserom og personalrom), samt mellombygg med heis og garderobetilbygget. Ukjent tilstand og kapasitet på anlegg, samt ukjent tilstand på kanalnett. Utskiftning priset.

Øvrig areal fra 1941, som gymsal, sløyd, skolekjøkken etc. med naturlig ventilasjon. Skal arealene brukes aktivt, vil det være nødvendig med installasjon av ventilasjonsanlegg med tilhørende kanalnett. Dette er priset inn.

Ikke registrert behov for tiltak ved ventilasjonsanlegg for SFO- og murbygg, men det kan komme kostnader for installasjon/tilpasning av ventilasjonsanlegget for murbygget hvis det er nødvendig med spesielle behov for klimaregulering, evt. fuktighetsregulering, av magasin/lagerareal.

Tabell 3: Tiltaksliste ventilasjonsanlegg 1941- og 1980-bygg. Alle tall eks. mva.

Tiltak	1941- og 1980-bygg, kr
Utskiftning eksisterende ventilasjonsanlegg, forventet levetid passert.	375 000
Rengjøring kanalnett. Kostnad svært avh. av tilstand.	80 000
Lagt inn rund sum.	
Installasjon av nytt ventilasjonsanlegg med kanalnett i stedet for naturlig ventilasjon.	500 000
SUM	955 000

Varmeanlegg, belysning og øvrig el-anlegg

Elektriske panelovner, gjennomstrømningsovner og stråleovner. Forventet levetid stort sett passert. En del romtermostater, både nyere og eldre med passert levetid. Utskiftning av utstyr som forventes å måtte skiftes på grunn av passert levetid er priset inn.

Lysrørarmaturer hovedsakelig eldre, med forventet levetid nådd. Utskiftning priset inn.

Ikke kartlagt i detalj, men el-anlegg med fordeling, ledningsopplegg og utstyr har ulik alder, og har delvis passert forventet levetid. Hovedsakelig har fordelingstavler skrusikringer, men nyere utvidelser har automatsikringer. Oppgradering fordelingstavler priset inn på grunn av forventet levetid passert, samt sikkerhet. Eksisterende kapasitet med antall stikkontakter etc. vurdert som tilstrekkelig til endret bruk.

Tabell 4: Tiltaksliste el/varmeanlegg SFO- og murbygg. Alle tall eks. mva.

Tiltak	SFO- og murbygg, kr
Utskiftning fordelingsskap murbygget, forventet levetid passert.	60 000
Utskiftning belysning murbygget, forventet levetid passert.	100 000
På grunn av alder på installasjoner/utstyr, må det forventes økte vedlikeholdskostnader. Lagt inn rund sum.	10 000
SUM	170 000

Tabell 5: Tiltaksliste el/varmeanlegg 1941- og 1980-bygg. Alle tall eks. mva.

Tiltak	1941- og 1980-bygg, kr
Utskiftning hovedfordelingsskap (ved personalrom), forventet levetid passert.	250 000
Utskiftning fordelingsskap (under gymsal), forventet levetid passert.	60 000
Utskiftning belysning, forventet levetid passert.	400 000
På grunn av alder på installasjoner/utstyr, må det forventes økte vedlikeholdskostnader. Lagt inn rund sum.	30 000
SUM	740 000

Brann, universell utforming, miljø og helse

Krav til brann, universell utforming og miljø og helse er ikke vurdert.

FDV-kostnader

Det er gjort en vurdering av fremtidige FDV-kostnader (Forvaltning, Drift og Vedlikehold), hvor det er benyttet eksisterende tall fra Vinje skole i 2012, samt forslag fra Snåsa kommune v/teknisk etat på hva nivå kan være.

Det er oppgitt at årlige FDV-kostnader for Vinje skole i 2012 var ca. 2 000 000,- noe som tilsvarer 905 kr/m². Det er kommet forslag fra Snåsa kommune v/teknisk at årlige FDV-kostnader kan utgjøre 1 600 000,- for museumslokalene, noe som tilsvarer 725 kr/m².

Tall er vurdert opp mot FDV-nøkkeltall (Holte FDV-nøkkelen 2014) for bygningskategoriene barneskole, bibliotek og kulturhus (museum ingen egen kategori), med lavt ambisjonsnivå med tanke på kostnader. Det påpekes at det bør vurderes et høyere ambisjonsnivå for å kunne ta vare på bygningsmassen best mulig. Sammenligning med barneskole, bibliotek og kulturhus (se vedlegg 1), viser årlige FDV kostnader på henholdsvis 885 kr/m², 460 kr/m² og 620 kr/m². Ut ifra dette vurderes forslaget til Snåsa kommune v/teknisk etat på 725 kr/m² som et fornuftig nivå, og hvis ambisjonsnivået ligger lavt, kan kostnadene ligge enda lavere, rundt 700 kr/m² i årlige FDV-kostnader.

Årlige FDV-kostnader for bygningsmassen, med 700 kr/m² som utgangspunkt, gir følgende:

- SFO- og murbygget: 444 000 kr eks. mva. per år
- 1941- og 1980-bygget: 1 104 000 kr eks. mva. per år
- Sum bygningsmasse: 1 548 000 kr eks. mva. per år

Det gjøres oppmerksom på at variabler som f.eks. renholdsfrekvens, temperaturnivå og driftstider vil ha svært mye å si for årlige FDV-kostnader.

Konklusjon

Kostnader som er ansett som nødvendig for å løfte bygget på et forsvarlig nivå, med tanke på tekniske anlegg, er presentert i tabellen nedenfor, sammen med årlige FDV-kostnader.

Tabell 6: Sum kostnader hele bygningsmassen. Alle tall eks. mva.

Tiltak	SFO- og murbygget, kr	1941- og 1980-bygg, kr
Kostnader sanitær	105 000	350 000
Kostnader ventilasjon	0	955 000
Kostnader elektro	170 000	740 000
Sum	275 000	2 045 000
Sum hele bygningsmassen	2 320 000 kr	
Årlige FDV-kostnader	440 000 kr/år	1 104 000 kr/år

Det poengteres at alle tall er retningsgivende, og en tilstandsanalyse vil gi et bedre kostnadsbilde enn det som er presentert her.

I tillegg kommer kostnader for bygningsmessig tiltak, som er utarbeidet av Ellen Giskaas og Jarle Vangstad.

Vedlegg 1: Oppsett for sammenligning av FDV-kostnader.

VINJE SKOLE SOM MUSEUM

Notat om tilpassing
av Vinje skole til
museumsformål

Vinje skole som museum

Innleiing

Dette notatet er laga etter at eg på vegne av Sparbyggja fortidsminnelag (av Fortidsminneforeninga) fekk delta på møte og synfaring den 10. februar 2014. Temaet på dette møtet var å finne bruksverdiar i dei gamle skolebygningane.

Sparbyggja fortidsminnelag har i eit tidlegare notat gjort greie for dei verneverdiane laget ser i denne bygningen, og også den gongen var bruksverdien til museumsformål nemnt, men det var utanfor ramma for det notatet. Det var også skrive før Vinheim vart freida som samfunnshus.

Alt i den museumsundersøkinga som vart gjennomført i 2004 var konklusjonen ganske klar. Lokala på Vonheim høvde ikkje lengre like bra for Snåsa Byggdemuseum slik det hadde utvikla seg gjennom dei siste omlag 30 år, men med botevn. Museet var alt overfylt.

Slik eg ser det 10 år etterpå, er det lite som har skjedd med utbetring av lokala på Vonheim med tanke på dette formålet. Derimot har fredingssaka sett søkelys på den verdien som Vonheim har i ein større samanheng. Sjølv sagt kan det framleis vere ein del av museumsaktiviteten å ta vare på- og bruke Vonheim, men dei gjenstandane og arkiva som ikkje fell inn i samanhengen, bør det finnast annan plass til.

Krav til museumslokale

*Det er denne delen av skolen som har størst brksverdi som museum.
Denne delen av bygningsmassen kan brukast med små påkostningar.*

Her er det ikkje gjort skikkeleg vurdering av kor mykje areal og volum museet treng, berre kva slags kvalitet lokalai i det minste bør ha. Fordi friluftsmuseet, der bygningar er ein del av museets samling, har hatt slik sentral plass her i landet, har slike bygningar ofte dekka alle rombehov museet har hatt. Det er ikkje godt nok.

Skal vi kunne ta vare på den materielle delen av kulturanven, må vi ha rom der tryggleik, lys og klima er godt nok for dei objekt som skal vere der. Og vi må ta omsyn til at krava er svært forskjellige alt etter kva det er tale om.

Museet er ikkje berre eit lager for gamle ting. Ideelt sett skal det ikkje vere det i det hele. Det skal vere ein stad der natur- og kulturhistoriske objekt er kunnskapprodusentar og kunnskapsformidlarar. Samlingane skal vere tilgjengelege og nokon må legge til rette for gransking og formidling. Museet er ein arbeidsplass og ein møteplass.

På møtet vart det delt ut eit ark som viste kva aktivitetar museet

såg for seg. Eg har hatt det som bakteppe, men ikkje brukt det direkte. Her er eg vel så mykje ute etter å sjå på dei delane av museumsverksemda som treng rom med spesielle kvalitetar. Då står eg att med gjenstandsmagasin, arkiv for dokument og foto, arbeids- og møterom og utstillingstrom.

Magasin

Eit moderne museumsmagasin er ikkje eit lager. Det er rom der samlingane kan settast inn på systematisk vis slik at dei er lett tilgjengelege for forsking og formidling. Vi kan kalle det studiemagasin. Det er liten skilnad på dei gamle museumsutstillingane og eit moderne studiemagasin, men på grunn av forskjellige krav til sikring, lys og klima, kan magasina vere delte inn etter gjenstandstype.

På skissa på framsida har eg sett av 3 store rom til dette formålet.

Arkiv

Museet har overtatt ein god del arkivmateriale, i prinsippet privatarkiv som ingen offentleg arkivinstitusjon har ansvar for. Dessutan har museet sjølv sagt også sitt eige arkiv. Det siste er det ingen andre som kan ta hand om.

Museet har også ei bra samling med fotografi. I prinsippet skulle kanskje Stiklestadmuseene teke vare på dette på Levanger, men der er det for tida for lite plass.

På skissa har eg sett av eit rom til arkiv. Dette er for lite til det museet har i dag, men det kan dekke dei behovra som ikkje kan leggast til andre.

Arkivet kan utvidast til det rommet som er merka med kontor ved at kontoret flytter inn i eit av dei romma som er merka studie.

Kontor, studie- og arbeidsrom

Det trengst ikkje mindre kontorpllass ved at museet ikkje har nokon fast tilsett. Arbeidet må gjerast om det skjer på frivillig grunnlag, så plassen trengst i alle fall.

Skal magasinet kunne fungere som studiemagasin, bør det vere studierom i nær tilknyting til magasinet.

Eg har sett av eit rom til dette, men tenkjer meg at det eine også er møterom og dugnadstrom.

Udstillingar

Udstillingar kan vere mangt. For dei fleste lokalhistoriske miljøutstillingar, ofte som ein del av interøra i bygninga som er museumsgjenstandar i seg sjølv. Men også lokale museum har i aukande grad ting som ikkje kan eller bør stillast ut i slike miljø. Det er også i aukande grad interessant å kunne lage tidsavgrensa utstillingar med eigne- eller innlånte objekt. Låne vil ofte stille strenge krav til trygge lokale.

Denne asaden bør få vesentleg mindre glasareal om det blir studiemagasinen her. Det treng ikkje forringe arkitekturen.

Det er innteikna lokale for utstillingar i ein del av bygningen som høver godt til det formålet.

Publikumsareal

Eg har ofte sagt at dei viktigaste romma i museet er rom for enkel matservering og toalett. Dette er ofte dei romma som manglar mest i mange lokale museum.

Eg kan siå for meg eit rom der det er resepsjon med plass for eit par kafébord, introduksjonsutstilling og utsal av mellom anna bøker og souvenir

Eg har også funne rom for dette på skissa mi.

Eit hjørne av utstillingssrommet viser kor godt det er tilpassa formålet. Rommet i romet må rivast.

Vinje skole som svar på desse krava

Eg har alt vist korleis eg kunne tenkje meg å fordele funksjonar i rom i den nyaste delen av bygningen der dei bygningsmessige forholda i stor grad alt er tilpassa dei formål eg har skissert.

Bygningstekniske forhold

Bygningen er bygd i slike materialar og med slik kvalitet at det er lite som skal gjeraast før han kan takast i bruk slik eg skisserer.

I dei romma som er sett av til studiemagasin og arkiv, kan det vere aktuelt å redusere vindaugearealet eller mure att glasa heilt. Dette har ikkje store konsekvensar for arkitekturen.

Bygningen har innlagt vatn og toalett.

Bygningen har moderne ventilasjonsanlegg.

El-anlegget kan også brukast med visse modifiseringar.

Golva er stort sett i brukbar stand, men andre overflater kan trenge vedlikehald.

Det manglar alarmanlegg med tilfredsstillande kvalitet.

Funksjonelle forhold

Eg har funne brukbare areal til dei fleste av primærfunksjonane i museet innanfor dei nyaste delane av skolebygningane. Av primærfunksjonane er det vanskeleg å finne høvelege areal for verkstad og gjenstandsutsikt. Der har eg gått litt inn i den eldste delen av skolen. Dette kunne vore lagt i tilbygga mot aust, men det gir større avstand, og ein kjem inn i areal som kan høve godt til andre formål.

Steinkjer 27. februar 2014

Kolbein Dahl

Kompetanseområder SNK kan tilby tjenester innenfor

Utarbeiding av planer

- Innsamling
- Områdeutvikling
- Bygg
- Strategisk utvikling
- Formidling
- Tilstandsrapporter

Bygningsvern/håndverk

- Konkrete oppgaver
- Rådgivning
- Kostnadsvurderinger

Samlingsforvaltning

- Magasinformhold
- Bevaring/avhending
- Enkel konservering
- Sikring
- Registrering
- Digitalisering
- Innsamlingspolitikk

Formidling

- Utstillinger
- Pedagogiske opplegg
- Vurdering målgrupper

Markedsføring

- Metoder
- Profilering

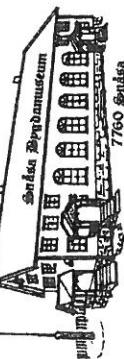
Utvikling

- Steder å søke
  - o Finansiering
  - o Tjenester SNK ikke har kompetanse på
- Navigering i museumslandskapet
- Sponsorstrategi
- Strategisk tenking
  - o Ambisjon
  - o Rolle/posisjon
- o Satsingsområder

Retningslinjer for gjenstandsforvaltning Snåsa Bygdemuseum

Temaområde	Utfordring	Lavterskelløsninger	Ikke gjør det!
Innsamlingspolitikk/-filosofi	Hva tar vi inn i samlingen, og hvorfor? Vansklig å si nei til gaver. Forventingen fra lokalmiljøet er stor. Bevisshet om at en museumsgjenstand skal tas vare på "inn i evigheten". Få kontroll over samlingen, så ikke samlingene tar kontroll over oss...	Skaffe oversikt. Lage enkel plan. Ta utgangspunkt i det som er spesielt for bygda/stedet - samle aktivt innenfor dette området. Middlertidig inntaksstopp? Henvis til andre museer, oppfordre til fortsatt privat inntak av gjenstander. Bruk skjema ved eie. Dokumenter! Bruk skjema ved inntak av gjenstander. Ha et bevisst forhold til avhending/kassasjon, men vær oppmerksom på konsekvenser for omdømmet.	Vær søppellass. Inngå avtale om ubegrenset deponi. Ta i mot gjenstander som blir gitt med klausul - eks "dere får denne gjenstanden under forutsetning at den alltid skal være en del av en utstilling".
Magasinforhold	Dårlig ordnede samlinger. Dårlig egnede lokaler.	Tenk på gjenstanden som om den var din egen ting som du brydde deg om. Hvordan ville du bevart denne gjenstanden? Rent, tørt, pent stablet, stabilt.	Oppbevar papir/tekstil/foto i fukt. Rengjør gjenstanden med vann.
Sikkerhet	Dårlig sikrede lokaler, både mht tyveri og brann.	LÅS. En ekstra lås - tenk flere barrierer. Alarm/Brammvarsle. Slukkemateriell. Rutiner. Søk stiftelsen UNI om midler til sikringstiltak.	Gi nøkkel til mange. Fortell alle hvor ille det er. La alle få se.

Registrering Mangelfull registrering. Mangelfull digitalisering. Lite på Primus.	Tenk enkelt - et excel-ark holder lenge. Temk grupper av gjenstander i registreringsarbeidet. Det du gjør, skal være reversibelt. Merk gjenstandene med reg.nr på påknyttede lapper. Levanger museum kan bistå med publisering av et utvalg gjenstander på Digitalt Museum. Skriv reg.nr. rett på gjenstanden. Bruke post-it-lapper.

Snåsa Bygdemuseum, INNTAKSSKJEMA

Registreringsnr. :

Innlevert av :

Adresse :

Tелефon/mobil :

Gjenstandens forhold til eier:

Gave/kjøpt/deponert:

Tidspunkt for innlevering :

Gjenstand :

Særbetegnelse :

Type/funksjon :

Datering :

Brukssted :

Produksjonssted :

Teknikk :

Dekor :

Eventuelt navn og fødselsår på tidligere eier av gjenstanden :

Historie knyttet til gjenstanden :

SBM har rett til å avgjøre videre bruk, oppbevaring og vedlikehold av gjenstanden etter overdragelsen.

Dato og underskrift av giver :

Dato og underskrift for Snåsa Bygdemuseum

FOTOREGISTRERING — FOTOKORT

01 Signatur	02 Tilvekstrummer	03 Negativnummer	30 Andre opplysninger. Plass for bilde.	
04 Intern plassering	05 Originalmateriale finnes	06 Materialens art		
07 Klassifikasjon				
08 Sted	09 Tidspunkt			
10 Kommune	11 Gårdsnr. Bruksnr.			
12 Motiv				
13 Fotograf				
14 Født				
15 Yrke	16 Adresse			
17 Eier, giver, utlåner (yrke)				
18 Kommune				
19 Adresse	20 Gårdsnr. Bruksnr.			
21 Informant (yrke)	22 Født			
23 Adresse	24 Kommune			
25 Copyright	26 Klausul	27 Innkomstdato		
28 Registrator	29 Registreringsdato			